

Velosipēdists SATIKSMĒ

Velosipēdists SATĪKSMĒ

Rīga 2013

Izdevums tapis sadarbībā ar
Ceļu satiksmes drošības direkciju un
Latvijas Riteņbraucēju apvienību

Teksts: Nauris Lārmanis, Viesturs Silenieks

Rīgas domes Satiksmes departaments

Dizains: SIA „E Forma”

ISBN 978-9934-8385-0-7

Izdevums sagatavots Rīgas domes Satiksmes departamenta projektā „Informētības paaugstināšana par velobraukšanu un mārketingu” (*Cycling Awareness Raising and Marketing*). Projektu finansiāli atbalsta Eiropas Komisijas programma „Saprātīga enerģija Eiropai” (*Intelligent Energy Europa - IEE*). Projekta mērķis ir pievērst uzmanību riteņbraukšanai, izmantojot jaunas un efektīvas mārketinga metodes.

Mēs īpaši pateicamies Tev, riteņbraucēj, ka izvēlies *inteliģentu* enerģiju, lai pārvietotos, tādējādi mazinot sastrēgumus, rūpējoties par vides kvalitāti un uzlabojot savu un sabiedrības veselību.

KAM DOMĀTS?

Braukšana ar velosipēdu rada brīvības izjūtu, taču brīvība ir cieši saistīta arī ar atbildību.

Šis izdevums īpaši domāts riteņbraucējiem visaktīvākajā vecumā, jo tieši viņi visbiežāk iekļūst ceļu satiksmes negadījumos. Tie ir Rīgas skolēni un studenti vecumā no 15 līdz 30 gadiem un iedzīvotāji ar dažādu nodarbošanos vecumā no 21 līdz 40 gadiem. Turklāt šī auditorija ir tā, kura riteņbraukšanai pievērš arī jauno paaudzi. Statistika liecina, ka, palielinoties riteņbraucēju skaitam, palielinās arī ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuros ir iesaistīti riteņbraucēji. Īpaši tas vērojams skolu tuvumā un ielu krustojumos. Tieši tādēļ viens no svarīgākajiem aspektiem ir informācijas ieguve un komunikācijas uzlabošana starp satiksmes dalībniekiem. Šo izdevumu varēs izmantot arī pārējie satiksmes dalībnieki, kuri ikdienā sastopas ar riteņbraucējiem.

KĀ VEIDOTS?

Izdevumā apkopoti un ilustrēti būtiskākie ceļu satiksmes noteikumi, raksturotas situācijas, kas īpaši attiecas uz riteņbraucējiem un viņu rīcību satiksmē. Taču, lai satiksmes dalībnieki, kuri pārvietojas kājām, ar velosipēdu, auto- vai mototransportu, varētu justies droši un neapdraudēti, ir jābūt līdzīgai izpratnei par ceļu satiksmes noteikumiem un ceļu infrastruktūras lietošanas labo praksi. Informatīvais materiāls veidots tā, lai vēl pirms sēšanās uz velosipēda un pirmo simts metru vai pirmo kilometru veikšanas, pirmā pagrieziņa izbraukšanas Tu, lasītāj, iegūtu vai atsvaidzinātu zināšanas par drošu braukšanu, kas ir priekšnoteikums veiksmīgai nokļūšanai mājās. Tikai pēc tam, kad ir izpratne par velosipēdu, satiksmi un drošu rīcību, arī jaunajai paaudzei var sniegt padomus un minēt piemērus, kuri atrodami šajā izdevumā.

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Kā sagatavoties braukšanai	5
1.1. Velosipēda tehniskais stāvoklis	5
1.2. Drošība pret zagļiem	6
1.3. Apģērbs	7
2. Vispārējā piesardzība	8
3. Bērna pirmā saskarsme ar velosipēdu	9
3.1. Velopiekabe	9
3.2. Bēnu sēdekļi	10
3.3. Pirmie patstāvīgie metri	10
3.4. Skrejritenis	11
3.5. Divritenis ar pedāļiem un papildriteņiem	11
4. Pirmie soļi ceļu satiksmē	12
4.1. Braukšana pieaugušo uzraudzībā	12
4.2. Braukšana pieaugušo pavadībā	13
4.3. Vilkšana	13
4.4. Drošība satiksmē	15
4.5. Manevrēšana un signāli ar roku	16
4.6. Velosipēda vadītāja apliecība	17
5. Velosatiksmes infrastruktūra un tās izmantošana	18
5.1. Braukšana pa ietvi	19
5.2. Velosipēdista vieta uz brauktuves, manevri	21
5.3. Velosipēdu ceļš	23
5.4. Gājēju un velosipēdu ceļš	24
5.5. Velosipēdu ceļa un brauktuves šķērsošana ārpus krustojuma	25
5.6. Velosipēdu ceļš krustojumā	26
5.7. Velosipēdu ceļa šķērsošana ar automašīnu	29
5.8. Krustojuma šķērsošana ar velosipēdu, braucot pa ietvi	30
5.9. Braukšana krustojumā pa kreisi un apgriešanās	31
5.10. Braukšana vienādas nozīmes ceļu krustojumā	32
5.11. Gājēju pārejas šķērsošana	33
5.12. Blakus teritorijas	34
5.13. Velosipēds un sabiedriskais transports	35
5.14. Velosipēda pārvadāšana sabiedriskajā transportā	36
6. Rīcība neikdienišķās situācijās	37
6.1. Vienvirziena iela	37
6.2. Pārvietošanās pa ceļa nomali	38
6.3. Riteņbraucēja apdzīšana	38
6.4. Velosipēda novietošana	39
6.5. Tiesības un pienākumi	40
7. Skaidrojumi, ceļa zīmes un ceļu apzīmējumi	41
7.1. Skaidrojumi	41
7.2. Ceļa zīmes, kuras vistiešāk skar riteņbraucēju satiksmi	43

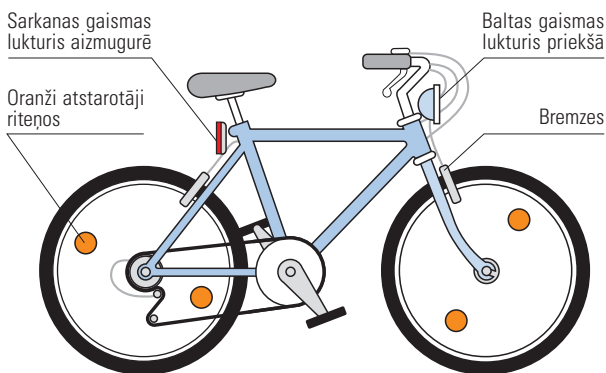
1.

KĀ SAGATAVOTIES BRAUKŠANAI

1.1.

VELOSIPĒDA TEHNISKAIS STĀVOKLIS

Pareizi aprīkots velosipēds ir tāds, kuram ir labas bremzes. Pārbaudi savam velosipēdam ritošo daļu, skrūves, stūri un citas detaļas, kuras riteņbraukšanu var padarīt bīstamu, ja nav paredzētajā kārtībā. Braucot diennakts tumšajā laikā vai nepietiekamas redzamības apstākļos, velosipēdam abos sānos (riteņos) jābūt aprīkotam ar diviem oranžiem (dzelteniem) gaismas atstarotājiem, kā arī priekšpusē jādeg baltas gaismas lukturim, bet aizmugurē – sarkanas gaismas lukturim. Ja lukturu nav vai tie nedarbojas, velosipēdam priekšpusē jābūt aprīkotam ar baltu atstarotāju, bet aizmugurē – ar sarkanu atstarotāju. Tumšajā laikā esi pēc iespējas pamanāmāks! Gaismas un atstarojošo elementu nekad nav par daudz!

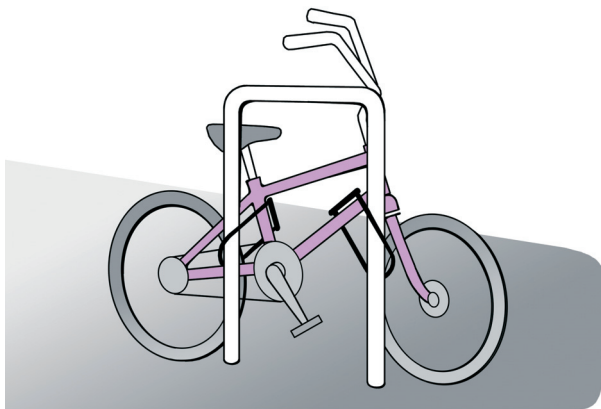
1. attēls. Pareizi aprīkots velosipēds

1.2.

DROŠĪBA PRET ZAGĻIEM

Lai velosipēds būtu mazāk iekārojams zagļiem, to vajadzētu reģistrēt Ceļu satiksmes drošības direkcijas (turpmāk CSDD) brīvprātīgajā velosipēdu reģistrā. Reģistrāciju var veikt gan CSDD mājaslapā e-pakalpojumu sadaļā, gan klātienē CSDD nodaļās. Piereģistrējot velosipēdu, tiek izsniegta uzlīme, kas zagļiem apliecina, ka velosipēds ir reģistrēts un tā realizācija ir problemātiska. Daži velosipēdu tirgotāji piedāvā velosipēdu pierēģistrēt jau iegādes brīdī. Iegādājoties velosipēdu *no rokas*, pārliedzinies, vai velosipēdam ir pase, noskaidro, vai tas jau ir reģistrēts brīvprātīgajā reģistrā, un pārbaudi, vai velosipēdam ir rāmja numurs. Rāmja numurs ir vienīgā pazīme, pēc kuras var atrast velosipēda īpašnieku. Nepērc zagtu!

Neatstāj velosipēdu nepieskatītu vai atstājot izvēlies vietu ar drošu velosipēdu novietni! Par drošu tiek uzskatīts velosipēdu statīvs, pie kura var pieslēgt velosipēda rāmi un abus vai vismaz vienu riteni vienlaikus. Statīvam jābūt stabili nostiprinātam, nodrošinātam ar atbalstu pret velosipēda gāšanos, ar izturīgu konstrukciju pret mehāniskiem bojājumiem, novietotam publiski pārskatāmā, vēlams apsardzes pieskatītā vietā. Velosipēds jāpieslēdz ar tādu slēdzeni, kuras atslēgšanai, pārzāgēšanai vai pārkniebšanai nepieciešams ilgs laiks. Velosipēda slēdzenes vērtībai vajadzētu būt aptuveni 10 % no velosipēda vērtības.

2. attēls. Droša velosipēda pieslēgšana

1.3.

APĢĒRBS

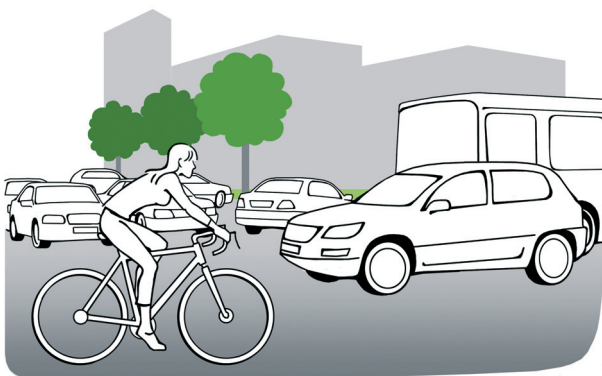
Apģērbam jābūt ērtam, gaisa caurlaidīgam jeb elpojošam, vēlams tādām, lai Tu izskatītos un justos labi, gan braucot, gan nokāpjot no velosipēda – ejot uz darbu, teātri, muzeju, veikalu vai pusdienās. Velosipēds ir tikai transporta līdzeklis ikdienas satiksmē, taču Tava ģērbšanās liecinās par Tavu un riteņbraucēju kultūru kopumā. Ķivere obligāta ir tikai bērniem no 7 līdz 12 gadu vecumam, kuri brauc patstāvīgi, pārējiem – ar ieteikumu to lietot.

Diennakts tumšajā laikā vēlams lietot apģērbu, kurš ir gaišā krāsā un ar atstarojošiem elementiem.

2.

VISPĀRĒJĀ PIESARDZĪBA

Riteņbraucēj, ievēro, ka Tu esi mazāk aizsargātais satiksmes dalībnieks un jebkura sadursme ar gājēju, automašīnu vai citu šķērsli var būt ārkārtīgi bīstama un pat nāvējoša. Tādēļ atbilstoši savām spējām un izpratnei par ceļu satiksmē notiekošo vienmēr izvēlies visdrošāko pārvietošanās manieri. Neizprotamās situācijās izvēlies drošāko pārvietošanās veidu, bet neriskē!

3. attēls. Riteņbraucējs intensīvajā satiksmē

Autovadītāj! Tavs pienākums ir darīt visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, it sevišķi mazāk aizsargātie – gājēji un velosipēdu vadītāji.

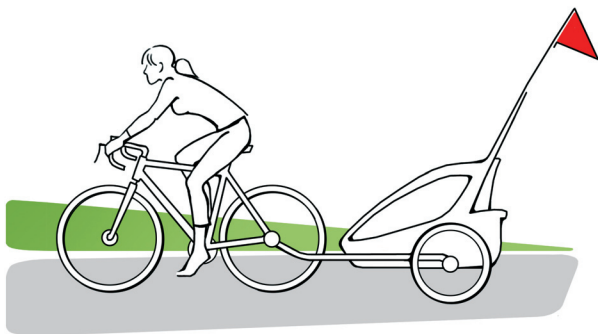
3.

BĒRNA PIRMĀ SASKARSME AR VELOSIPĒDU

3.1.

VELOPIEKABE

Pašus mazākos bērnus ar velosipēdu drīkst pārvadāt speciāli tam paredzētā piekabē. Piekabei jābūt aprīkotai ar sarkanu gaismas atstarotāju. Būtu vēlams piekabi papildus nodrošināt ar baltiem atstarotājiem priekšā, oranžiem – sānos, kā arī ar mirgojošu lukturi aizmugurē un karodziņu, kas zemo piekabi ļaus pamanīt citiem satiksmes dalībniekiem. Velopiekabe ir pats drošākais bērnu pārvadāšanas veids no autosatiksmes nodalītā satiksmē, taču ne vienmēr ērtākais ceļa šķēršļu un piekabes gabarītu dēļ. Velopiekabe pasargā bērnu gadījumā, ja apgāžas piekabes vilcējs vai piekabe, jo bērns tajā ir piesprādzēts. Bērns var ērti braukt arī aizmidzis. Piekabē ir gana vietas arī bērna mantām, pārtikai un pat rotaļlietām, tajā bērns ir pasargāts no lietus, vēja, putekļiem, kas sitas acīs, lidojošiem kukaiņiem, suņiem u. c. Piekabe nodrošinās ērtu pirmo saskarsmi ar riteņbraukšanu gan vecākiem, gan bērniem. Piekabē bērnu atļauts vest no vecuma, kad tas jau patstāvīgi sēž un nevar traumēt mugurkaulu. Tādēļ ieteicams izvēlēties piekabi ar amortizatoriem.

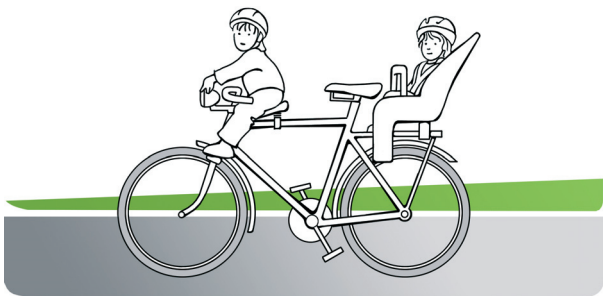

4. attēls. Velosipēds ar piekabi

3.2.

BĒRNU SĒDEKLĪ

Pirms bērns patstāvīgi sāk braukt ar velosipēdu, ieteicams viņu vispirms pavizināt, pieradinot pie ātruma un velosipēda sniegtās brīvības izjūtas. Ar velosipēdu atļauts vest bērnus ar aizsprādzētu aizsargķiveri vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpši kāju atbalstam. Ļoti ieteicams ir bērna sēdekļis priekšpusē – uz velosipēda rāmja, jo tad bērns var turēties pie stūres un kopā ar pieaugušo mācīties stūrēt, manevrēt, pamanīt un apbraukt šķēršļus, un sākt trenēt līdzsvaru. Ja bērns atrodas pieaugušajam priekšā, ir iespējams sarunāties, stāstīt par notiekošo uz ceļa.

5. attēls. Velosipēds, aprīkots ar bērnu sēdekli priekšā un aizmugurē; bērni ar aizsprādzētu ķiveri

3.3.

PIRMIE PATSTĀVĪGIE METRI

Sākotnēji ieteicams ar velosipēdu pārvietoties pieaugušo pavadībā, taču dzīvojamā zonā,

daudzdzīvokļu namu pagalmos, nomaļās takās, mazos lauku un meža ceļos vai slēgtos laukumos bērni ikvienā vecumā drīkst pārvietoties arī patstāvīgi. Velosipēdu ceļš nav pats drošākais, kur mācīties braukt ar velosipēdu, jo uz tā mēdz būt ātra un nesaudzīga satiksme.

3.4.

SKREJRITENIS

Vispirms ir ieteicams sākt mācīties braukt ar skrejriteni un tikai pēc tam ar velosipēdu, kurš aprīkots ar pedāļiem, jo vēlams ir sākumā nenoslogot bērna prātu ar lielu informācijas daudzumu – kustība, manevrēšana, līdzsvars, pedāļu mišana, noturēšanās uz sēdekļa un bremzēšana. Pakāpeniska mācīšanās tikai veicinās līdzsvara attīstību, un tiks nodrošināti stabili pirmie braucieni bez kritieniem.

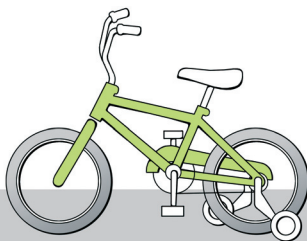
6. attēls. Skrejritenis

3.5.

DIVRITENIS AR PEDĀĻIEM UN PAPILDRITENIEM

Kad bērns jau māc noturēt līdzsvaru un stūrēt, uzdevumu var sarežģīt – pārsēdināt uz velosipēda ar pedāļiem. Sākumā tas var būt divritenis ar papildriteņiem atbalstam, bet drīz vien vai pat varbūt vispār tie nebūs vajadzīgi. Lai bērnam būtu vieglāk braukt, izvēlieties velosipēdu ar iespējami gludākām riepām.

Velosipēda kvalitāte var būt noteicošā, vai bērns nākotnē vēlēties braukt ar velosipēdu, vai riteņbraukšana viņam izraisīs nepatiku.

7. attēls. Velosipēds ar papildriteņiem

4.

PIRMIE SOLI CEĻU SATIKSMĒ

Ceļu satiksmes likums paredz, ka ceļu satiksmes noteikumi bērniem jā māca jau pirmsskolas mācību iestādē, tādēļ pirms skolas gaitu sākšanas bērniem būtu jāzina ceļu satiksmes pamatnoteikumi, turklāt tas ir svarīgi arī tāpēc, ka liela daļa bērnu, sākot no pirmās klases, uz skolu un ārpusklases nodarbībām dodas patstāvīgi. Un kur nu vēl atraktīvāk, saprotamāk un interesantāk sākt apgūt ceļu satiksmes noteikumus, nekā braucot ar velosipēdu! Tikai tad, kad bērns ir apguvis satiksmes drošības pamatus, var sākt braukt pa brauktuvi vai ceļa nomali pieaugušo pavadībā.

4.1.

BRAUKŠANA PIEAUGUŠO UZRAUDZĪBĀ

Visērtāk mācīties braukt ar velosipēdu ir tuvu savai dzīvesvietai, tādēļ nereti tie ir pagalmi, skvēri, parki un dzīvojamās zonas. Dzīvojamā zonā bērni jebkurā vecumā drīkst pārvietoties patstāvīgi, bez vecāku uzraudzības. Lai gan dzīvojamā zonā, degvielas uzpildes staciju un stāvvietu teritorijā gājējiem un velosipēdu vadītājiem ir priekšroka, tomēr jāuzmanās dzīvojamo zonu ielu krustojumos, jo autovadītāji ne vienmēr var viegli pamanīt no sānu ielas, ie braucamā ceļa, privātmājas teritorijas izbraucošu riteņbraucēju. Tāpēc jāatzīst, ka bērnu atrašanās dzīvojamā zonā, kurā ātruma ierobežojums automašīnām ir 20 km/h, negarantē drošu pārvietošanos ar velosipēdu visā teritorijā.

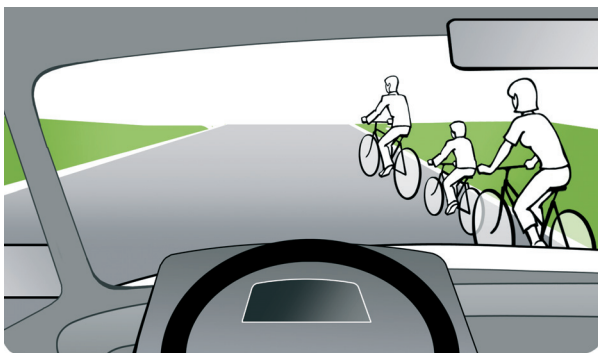
8. attēls. Kustība dzīvojamā zonā

4.2.

BRAUKŠANA PIEAUGUŠO PAVADĪBĀ

Braukt pa brauktuvi vai ceļa nomali pieaugušo pavadībā atļauts bērniem no septiņu gadu vecuma. Bērniem galvā ir jābūt aizsprādzētai aizsargķiverī.

Braucot pa ceļa nomali, bērnam vēlams atrasties vidū starp diviem pieaugušajiem, tad priekšā braucošais var rādīt piemēru, kā braukt, kā apbraukt, kā pagriezties un apstāties, bet aizmugurē braucošais var sekot līdzī satiksmes drošībai. No piesardzības viedokļa – aizmugurē braucošajam vēlams braukt nedaudz tuvāk brauktuves vidum, nekā brauc bērns, lai nodrošinātu intervālu, kas nerada stresu ne autovadītājiem, ne pavadītājiem, ne arī pašiem bērniem.

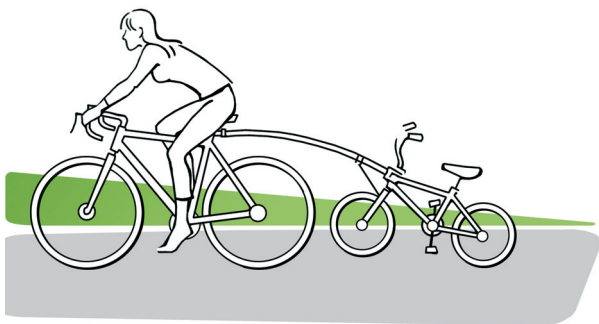

9. attēls. Bērni vecāku pavadībā pārvietojas pa brauktuves malu

4.3.

VILKŠANA

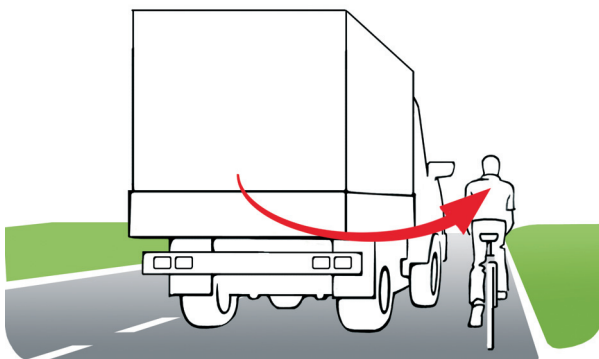
Gan velosipēdu, gan ar velosipēdu ir aizliegts vilkt citu transporta līdzekli, izņemot, ja ražotājs ir paredzējis speciālu piekabi vai cieto sakabi velosipēda vilkšanai. Ir radīti speciāli bērnu velosipēdi, kurus var izmantot tikai tad, ja tos velk cits velosipēds cietajā sakabē. Tie ir ērti lietojami, un tādā veidā bērns var pierast gan pie ātruma, gan manevrēšanas, gan pats mācīties mīt pedāļus, bet, kad nogurst, var turpināt braucienu aiz pieaugušā. Šādas iekārtas ieteicams lietot tikai tad, ja pieaugušais ir pārliecinājies par bērna spēju patstāvīgi noturēties uz velosipēda.

10. attēls. Bērnu velosipēds cietajā sakabē

Autovadītāj! Velosipēds nav tik stabils kā automašīna, riteņbraucējam priekšā esošie šķēršļi – bedres, lūku vāki, peļķes, šķēršļi uz brauktuves, apmales, sānvējš – var izraisīt pēkšņu kustības maiņu, tādēļ, apbraucot riteņbraucējus, izvēlies pēc iespējas lielāku intervālu, lai izvairītos no sadursmes. Īpaši jābūt piesardzīgiem apbraucot bērnus, jo tie nav tik pārliecinoši un var sabīties, nenoturēt līdzsvaru. Automašīnas radītais vējš riteņbraucējam var izraisīt līdzsvara problēmas, un viņš var pakļūt zem aizmugurē braucošās mašīnas. Esi pacietīgs un sagaidi iespēju veikt drošu apdzišanu!

Braucot pa zemesceļiem, cieni riteņbraucējus un piebremzē – autoriepu uzmetie akmeņi un putekļi neliecina par augstu autovadītāja kultūru!

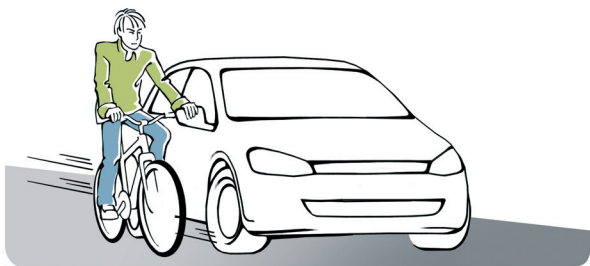

11. attēls. Automašīnu radīts sānvējš

4.4.

DROŠĪBA SATIKSMĒ

Ir aizliegts braukt ar velosipēdu, turoties pie cita transporta līdzekļa, kā arī pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļu satiksmes dalībniekus. Apsteidzot vai apdzēnot jācenšas ievērot pietiekamu intervālu no cita riteņbraucēja, lai nejauši nesāķertos abu velosipēdu stūres, kā arī jāapbrauc tā, lai neaizšķērsotu ceļu apbraucamajam riteņbraucējam. Braucot intensīvā satiksmē, jāatceras, ka ne visiem satiksmes dalībniekiem ir tāda pati pieredze kā Tev, tādēļ bremzē un veic manevrus tā, lai Tava rīcība neradītu bīstamas situācijas citiem riteņbraucējiem, autovadītājiem un gājējiem.

12. attēls. Aizliegts turēties pie braucošas automašīnas

Braukt, neturoties pie stūres, ir atļauts tikai slēgtos treniņu laukumos, nevis ceļu satiksmē!

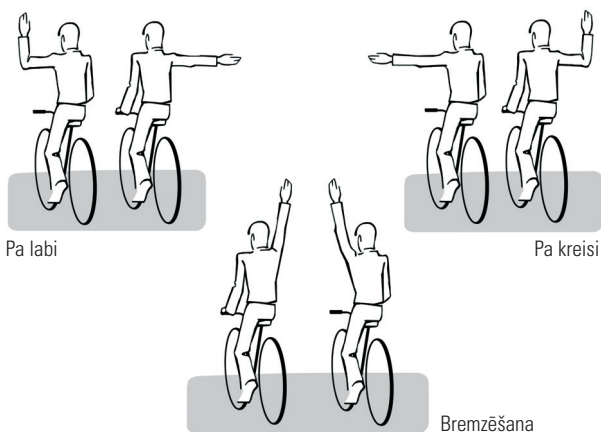

13. attēls. Aizliegts ceļu satiksmē braukt ar velosipēdu, neturoties ar abām rokām pie stūres

4.5.

MANEVRĒŠANA UN SIGNĀLI AR ROKU

Pirms jebkura manevra – braukšanas sākšanas, pārkārtošanās, nogriešanās, apgriešanās braukšanai pretējā virzienā, apdzišanas, velosipēda apturēšanas u. tml. – jāpārliecinās par ceļu satiksmes drošību, jānovērtē, vai netiks traucēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, un laikus jārāda brīdinājuma signāls ar roku atbilstoši manevram.

14. attēls. Signāli ar roku

Kreisā pagriezienu signālam atbilst plecu līmenī sānis pacelta iztaisnota kreisā roka vai arī sānis pacelta un elkonī taisnā leņķī augšup saliekta labā roka.

Labā pagriezienu signālam atbilst plecu līmenī sānis pacelta iztaisnota labā roka vai arī sānis pacelta un elkonī taisnā leņķī augšup saliekta kreisā roka.

Bremzēšanas signālam atbilst augšup pacelta kreisā vai labā roka. Signāls ar roku jārāda nepārprotami, lai citi ceļu satiksmes dalībnieki to varētu skaidri redzēt.

Signāls ar roku ļaus pārējiem satiksmes dalībniekiem saprast Tavus nodomus. Pirms signāla rādīšanas paskaties atpakaļ un pārliecinies, vai manevrs ir iespējams.

Autovadītāj, atceries! Riteņbraucēja skatiens pār plecu liecina, ka viņš, iespējams, veiks kādu manevru, tāpēc esi uzmanīgs!

4.6.

VELOSIPĒDA VADĪTĀJA APLIECĪBA

Sasniedzot divpadsmit gadu vecumu, ir iespējams nokārtot velosipēda vadītāja eksāmenu un iegūt apliecību. Palūdziet, lai skolā tiek noorganizētas mācības, īpašas nodarbības vai kursi. Ja ir noorganizēta vismaz 10 bērnu liela grupa, kas vēlas kārtot eksāmenu, CSDD darbinieki eksāmenu var ierasties pieņemt klātienē. CSDD mājaslapā ir atrodams tests, kuru var izmantot, lai pārbaudītu savas zināšanas.

Pārvietojoties ar velosipēdu, ir jābūt līdzī velosipēda vadītāja vai jebkura mehāniskā transporta līdzekļa vadītāja apliecībai.

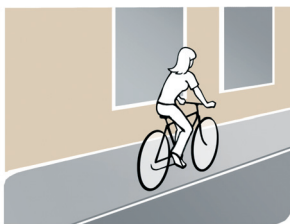

15. attēls. Velosipēda vadītāja apliecība

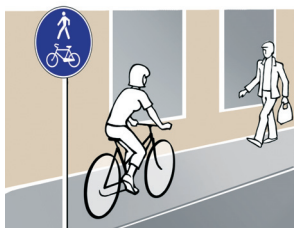
5.

VELOSATIKSMES INFRASTRUKTŪRA UN TĀS IZMANTOŠANA

Riteņbraucējiem ir atļauts pārvietoties pa ceļiem (ielām, šosejām), ietvēm, gājēju un velosipēdu ceļiem, velosipēdu ceļiem, velosipēdu joslām un rekomendējošām velojoslām. Taču katru situāciju regulē ceļu satiksmes noteikumi. Tālāk ir attēlotas iespējamās riteņbraucēju atrašanās vietas satiksmē.

16. attēls. Riteņbraucējs kopīgajā satiksmē uz brauktuves un riteņbraucējs uz ietves

17. attēls. Riteņbraucējs uz gājēju un velosipēdu ceļa un riteņbraucējs uz rekomendējošās velojoslas

18. attēls. Velojosla un velosipēdu ceļš

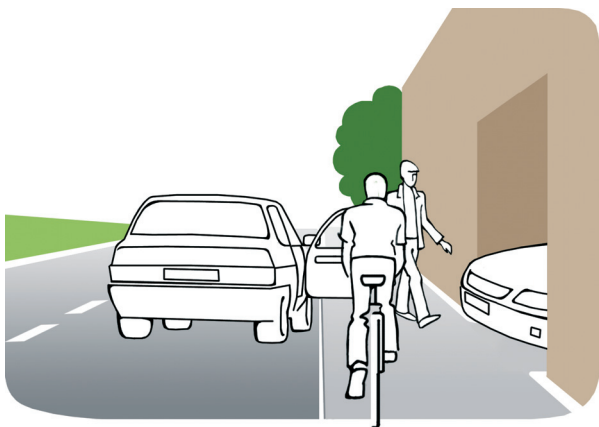
5.1.

BRAUKŠANA PA IETVI

Ar velosipēdu ir atļauts pārvietoties pa ietvi, tikai jāatceras, ka gājējiem ir priekšroka un tos kā mazāk aizsargātos satiksmes dalībniekus nedrīkst traucēt! Braucot pa ietvi, vēlams ieturēt drošu attālumu no gājēja. Gājēji pēkšņi var mainīt virzienu, iznākt no pagalma, iebrauktuves vai pa ēkas durvīm, izkāpt no sabiedriskā transporta, tāpēc velobraucējam ir jābūt ļoti uzmanīgam un vērīgam.

Braucot pa ietvi, centies braukt taisni, nevis likumot, jo tas ļauj jau laikus gājējiem prognozēt riteņbraucēja braukšanas virzienu.

Braucot pa ietvi, jāuzmanās no automašīnām, kuras var izbraukt no blakus teritorijas vai pa vārtiem. Īpaši piesardzīgam jābūt krustojumos, arī aiz ēkas stūra pēkšņi var parādīties cits riteņbraucējs, tādēļ būtiski saglabāt intervālu no mājas sienas. Izvēlies braukt pēc iespējas tālāk no ēkām un žogiem, tuvāk ielai, taču tā, lai būtu pasargāts no automašīnu durvju pēkšņas atvēršanas.

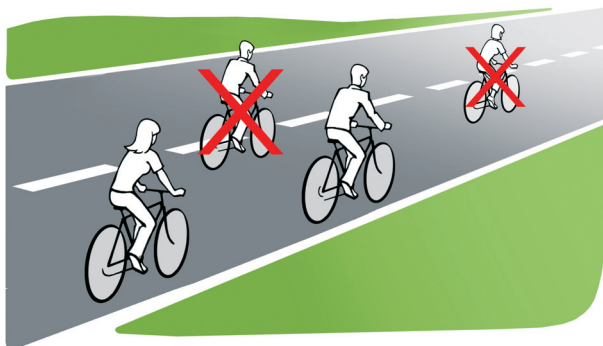
19. attēls. Braucot pa ietvi, riteņbraucējam jāsaņemas gan no gājējiem, gan autovadītājiem, kuri var izbraukt no blakus teritorijas vai atvērt stāvošas automašīnas durvis, lai izlaistu pasažierus

Šaurās vietās vai vietās, kur nav plašu manevra iespēju, tuvojoties automašīnai, centies jau laikus saprast, vai automašīna nav tikko apstājusies un no tās kāds nekāps ārā – jāmēģina saskatīt, vai automašīnā nav kāds cilvēks, kas varētu pēkšņi atvērt durvis, lai izkāptu. Taču, protams, visdrošāk, ja vien iespējams, ir ieturēt pietiekamu intervālu no stāvošām automašīnām, sevišķi pasažieru durvju pusē, jo viņi var neaizdomāties par tuvojošos riteņbraucēju.

Autovadītāj! Ievēro, ka, iebraucot un izbraucot no pagalma vai blakus teritorijas uz ietves, riteņbraucējam, kas pārvietojas pa ietvi, ir priekšroka! Izbraucot no pagalma, vietā, kur Tava redzamība ir ļoti ierobežota, dari to ārkārtīgi uzmanīgi vai palūdz pasažierim palīdzību! Pirms Tu pats vai pasažieris atver durvis, pārliecinies, ka pretim vai no mugurpuses netuvojas riteņbraucējs! Šādas piesardzības neievērošana var izraisīt ceļu satiksmes negadījumu, par kuru draud pat kriminālatbildība!

5.2.

VELOSIPĒDISTA VIETA UZ BRAUKTUVES, MANEVRI

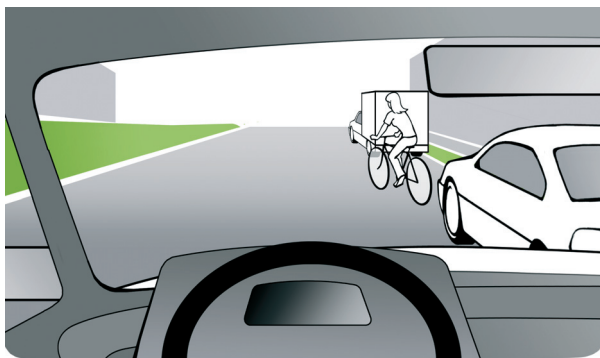
20. attēls. Ar velosipēdu jābrauc pēc iespējas tuvāk brauktuves vai joslas labajai malai

Pastāvīgi atrodoties ceļu satiksmē, iegaumē, ka ar velosipēdu jābrauc pēc iespējas tuvāk brauktuves vai braukšanas joslas labajai malai. Tālāk no malas uz brauktuves atļauts izbraukt tikai, lai apdzītu vai apbrauktu kādu automašīnu vai šķērslī. Braucot gar brauktuves malu, uzmanies no lūku vākiem, bedrēm, asiņiem priekšmetiem, kā arī mēģini neaizķerties ar pedāli pret ceļa apmali. Ieturi tādu intervālu, lai justos droši gan no apbraucamām automašīnām, gan no transporta, kas var braukt no mugurpuses.

Apbraucot stāvošu automašīnu, centies pamanīt, vai automašīnā nav kāds, kurš, iespējams, vēlas izkāpt. Ieturi drošu intervālu un ātrumu. Apbraucot brauktuves malā tuvu vienu otrai stāvošas automašīnas, necenties pēc katras automašīnas apbraukšanas atgriezties pēc iespējas tuvāk brauktuves labajai malai, jo tādā veidā var izveidoties situācija, ka no mugurpuses braucošais autovadītājs nepamana riteņbraucēju, kas pēkšņi parādījies brauktuves vidusdaļā. Centies vienmēr braukt stabili, pārliecinoši un pēc iespējas taisni! Latvijā riteņbraucēji nedrīkst braukt viens otram blakus!

Autovadītāj! Nogriežoties pa labi, pirms pietāj brauktuves malā, paskaties labās puses atpakaļgaitas spogulī, vai netuvojas riteņbraucējs un vai neesi to piespiedis pie apmales.

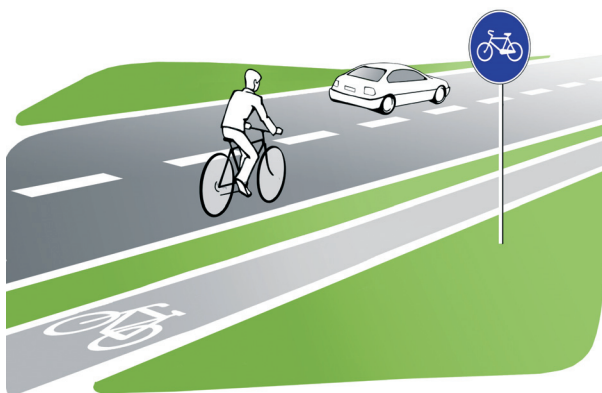
Riteņbraucējam noteikumi prasa braukt pēc iespējas tuvāk brauktuves labajai malai.

21. attēls. Apbraucot vairākas brauktuves malā stāvošas automašīnas, centies nebraukt starp stāvošām automašīnām

5.3.

VELOSIPĒDU CEĻŠ

22. attēls. Riteņbraucējs uz brauktuves blakus velosipēdu ceļam

Ja ceļam blakus ir velosipēdu ceļš un tas ved tajā pat virzienā, kur autoceļš (nenogriežas, nemaina virzienu, nav norādīts pretējs virziens), tad jāizvēlas velosipēdu ceļš.

5.4.

GĀJĒJU UN VELOSIPĒDU CEĻŠ

Gājēju un velosipēdu ceļš, kas apzīmēts ar ceļa zīmēm

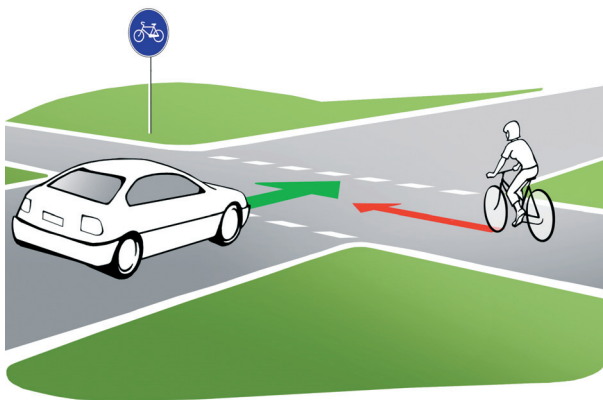
ir paredzēts gan gājējiem, gan velosipēdistiem, tādēļ gan vieniem, gan otriem ir jābūt piesardzīgiem. Diennakts gaišajā laikā pa gājēju un velosipēdu ceļu drīkst pārvietoties arī bērnu grupas, personas invalīdu ratiņos, kā arī visi pārējie ietves lietotāji (ratu un ratiņu stūmēji, braucēji ar skrituļslidām u. c.). Dažās situācijās velosipēdu ceļš var būt kā atsevišķa josla uz brauktuves, kas nodalīta ar barjerām (gumijas klučiem, bortakmeni u. tml.), nepārtrauktu vai vietās, kur velosipēdu ceļu drīkst šķērsot autotransports, – ar pārtrauktu baltu svītru. Pa velosipēdu joslu gājējiem pārvietoties nav atļauts.

23. attēls. Automašīnām uz velosipēdu ceļa atrasties aizliegts

Autovadītāj! Uz velosipēdu ceļa aizliegts braukt vai novietot automašīnu, izņemot operatīvo transporta līdzekli, kuram ieslēgtas bākgūnis!

Pa velosipēdu ceļu, kā arī gājēju un velosipēdu ceļu mehāniskajiem transportlīdzekļiem braukt aizliegts, izņēmums ir ceļu uzturēšanas un komunālo dienestu (piemēram, elektroapgādes, siltumapgādes) transportlīdzekļi, ja tie veic ceļu uzturēšanas, remonta vai avārijas sekū likvidēšanas darbus. Pa gājēju un velosipēdu ceļu drīkst pārvietoties arī specializētie tūristu transportlīdzekļi (piemēram, elektriskie vilcieniņi).

5.5.**VELOSIPĒDU CEĻA UN BRAUKTUVES
ŠĶĒRSOŠANA ĀRPUS KRUSTOJUMA**

24. attēls. Brauktuves šķērsošana ārpus krustojuma, ja ir veloceliņš

Ja veloceliņš šķērso brauktuvi ārpus krustojuma un ceļu satiksme šādā krustojumā netiek regulēta, velosipēda vadītājam jānodrošina ceļš transportlīdzekļiem, kas brauc pa šķērsojamo ceļu.

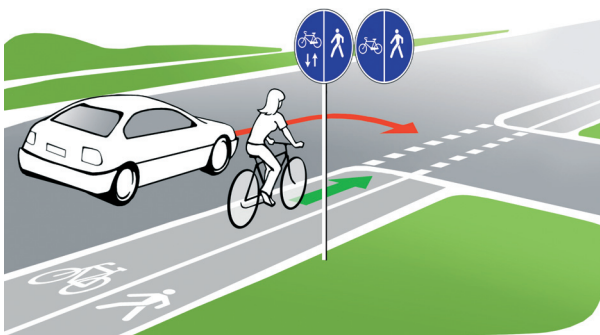
Šķērsojot brauktuvi, esi īpaši uzmanīgs un pārliecinies par drošību, pirms sāc manevru!

Autovadītāj, atceries! Lai gan Tev ir priekšroka, šādās vietās jābūt īpaši uzmanīgam!

5.6.

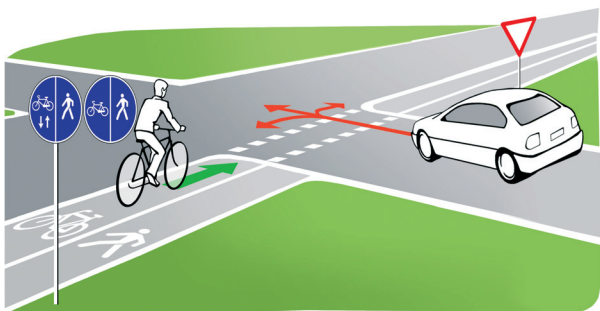
VELOSIPĒDU CEĻŠ KRUSTOJUMĀ

Tālāk attēlotas vairākas situācijas krustojumā, kurā ir velosipēdu ceļš. Atkarībā no krustojuma risinājuma velosipēdists var atrasties gan uz velosipēdu un gājēju ceļa, gan velosipēdu ceļa, gan arī uz ietves un brauktuves. Taču rīcība mēdz atšķirties.

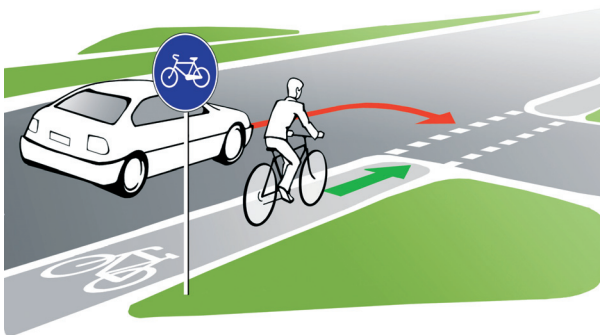
25. attēls. Labais pagrieziens ar automašīnu, šķērsojot velosipēdu un gājēju ceļu

Nogriežoties pa labi vai pa kreisi, transportlīdzekļa vadītājam jādod ceļš gājējiem, kas šķērso to brauktuvi, kurā viņš nogriežas, un velosipēdu vadītājiem, kuri šķērso šo ceļu.

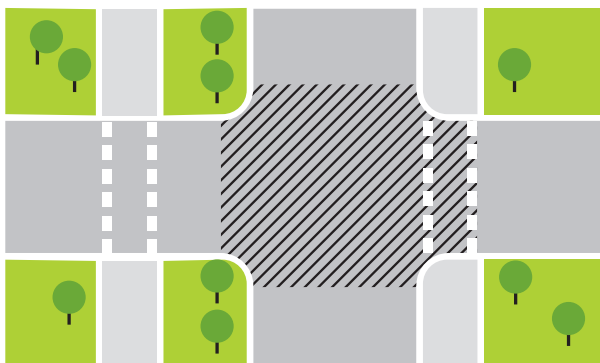
26. attēls. Braukšana ar automašīnu krustojumā, šķērsojot velosipēdu un gājēju ceļu

Automašīnām jāapstājas pie krustojuma pirms velosipēdu vai velosipēdu un gājēju ceļa neatkarīgi no tā, vai ceļa zīme ir novietota pirms vai pēc velosipēdu ceļa, un jāpalaiž ceļu šķērsojošie riteņbraucēji, ja tie pārvietojas gar šķērsojamo ceļu.

27. attēls. Labais pagrieziens ar automašīnu, šķērsojot velosipēdu ceļu

Nogriežoties pa labi vai pa kreisi, transportlīdzekļa vadītājam jādod ceļš velosipēda vadītājam, kas šķērso to brauktuvi, kurā viņš nogriežas.

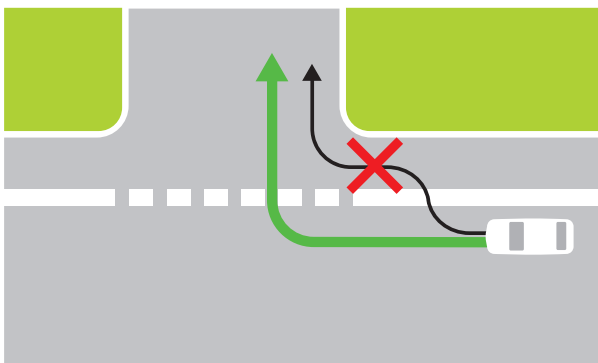
28. attēls. Velosipēdu ceļš ārpus krustojuma un krustojumā

Krustojums ir vieta, kur krustojas, piekļaujas vai atzarojas ceļi vienā līmenī. Krustojums ir norobežots ar iedomātām līnijām, kas savieno brauktuves pretējo malu noapaļojuma sākumu. Terminu *krustojums* nevar lietot, minot vietu, kur uz brauktuves izbrauc no blakus teritorijas (pagalma, stāvvietas, degvielas uzpildes stacijas, uzņēmuma u. tml.). Tādēļ gan riteņbraucējiem, gan autovadītājiem nogriežoties ir jābūt uzmanīgiem, lai spētu ātri identificēt, vai veloceliņš ir piederīgs krustojumam.

Taču, ja velosipēdu ceļš ir ārpus krustojuma, tad riteņbraucējam nav priekšroka.

5.7.

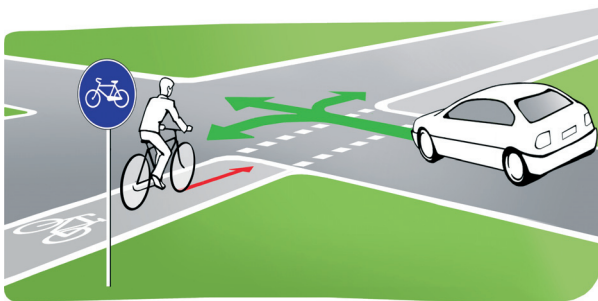
VELOSIPĒDU CEĻA ŠĶĒRSOŠANA AR AUTOMAŠĪNU

29. attēls. Velosipēdu ceļa šķērsošanas ar automašīnu pareiza trajektorija

Ja uz brauktuves ierīkots ar 413. ceļa zīmi norādīts velosipēdu ceļš, kas no pārējās brauktuves atdalīts ar platu apzīmējumu, pārējo transportlīdzekļu vadītājiem velosipēdu ceļu šķērsot atļauts tikai nepārtrauktā ceļa apzīmējuma pārtraukuma vietās.

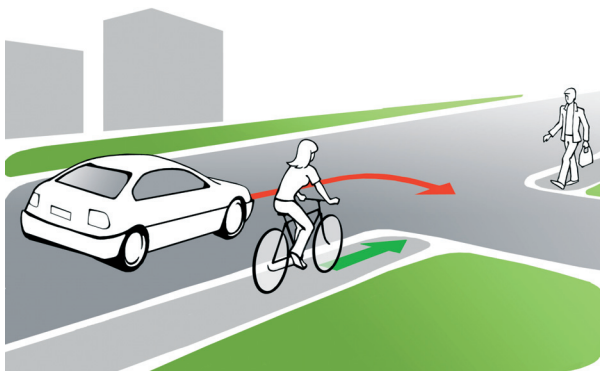

30. attēls. Braukšana ar automašīnu vienādas nozīmes ceļu krustojumā, šķērsojot velosipēdu ceļu

Šajā situācijā priekšroka autotransporta vadītājam, jo vienādas nozīmes krustojumā jādod ceļš transportam, kurš tuvojas no labās puses.

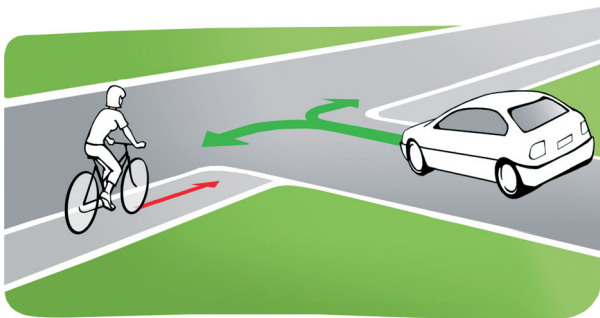
5.8.

KRUSTOJUMA ŠĶĒRSOŠANA AR VELOSIPĒDU, BRAUCOT PA IETVI

31. attēls. Riteņbraucēja rīcība krustojumā, kurā nav veloseliņa

Nogriežoties pa labi, autotransporta vadītājam jādod ceļš gājējiem un riteņbraucējiem, kas šķērso to brauktuvi, kurā viņš nogriežas. *Ceļš* ceļu satiksmes noteikumu izpratnē šajā gadījumā ir trajektorija, virziens. Velosipēdu vadītājiem ir jābūt īpaši uzmanīgiem un piesardzīgiem, jo, automašīnas vadītājam veicot nogriešanās manevru, ir apgrūtināta redzamība un nav viegli pamanīt riteņbraucēju, kas tuvojas no aizmugures.

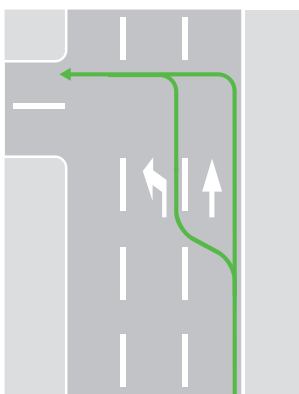
32. attēls. Riteņbraucēja rīcība krustojumā, šķērsojot sāncelju

32. attēlā redzamajā piemērā automašīnai ir priekšroka. Šajā situācijā abiem transporta līdzekļu vadītājiem ir jāievēro labās rokas princips, tātad automašīnai ir priekšroka.

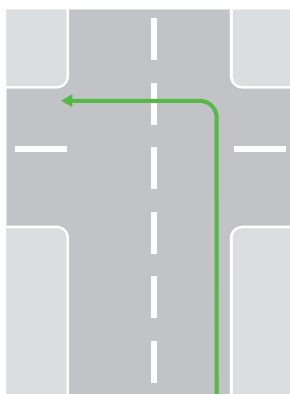
5.9.

BRAUKŠANA KRUSTOJUMĀ PA KREISI UN APGRIEŠANĀS

Nogriežoties pa kreisi vai apgriežoties braukšanai pretējā virzienā krustojumos apdzīvotās vietās, kur nav iekārtots velosipēdu ceļš, velosipēda vadītājam brauktuvju krustošanās vieta jāšķērso pa brauktuvju labo malu, iepriekš pārliecinoties par ceļu satiksmes drošību un dodot ceļu tajā pašā virzienā braucošajiem transportlīdzekļiem. Ja braukšanai pa kreisi iekārtota atsevišķa braukšanas josla, nogriezties atļauts no šīs joslas labās malas. Nogriezties pa kreisi vai apgriezties braukšanai pretējā virzienā ārpus krustojumiem atļauts no brauktuves labās malas.

33. attēls. Pagriešanās veidi ar velosipēdu pa kreisi apdzīvotā vietā

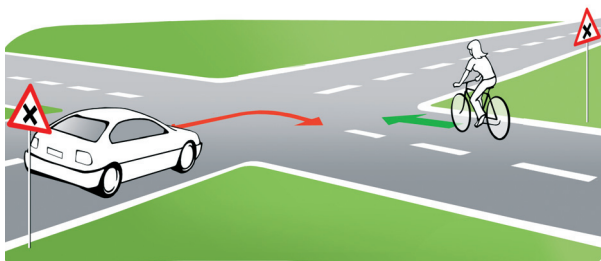
34. attēls. Pagriešanās ar velosipēdu pa kreisi ārpus apdzīvotas vietas un piesardzīgais šķērsošanas variants intensīvajā satiksmē

Drošākais nogriešanās veids krustojumā ir braukt taisni pāri brauktuvei, kurā jānogriežas, un, kad ceļš ir brīvs, nogriezties pa kreisi. Tie, kas jūtas pārliecināti par situāciju, drīkst izmantot arī joslu pagriezienam pa kreisi.

Ārpus apdzīvotām vietām, uz lielceļiem, šosejām jāatceras, ka automašīnu ātrums ir ievērojami lielāks nekā pilsētā, tāpēc veikt kreiso pagriezienu ir ļoti bīstami. Tādēļ šādā krustojumā brauktuvi ieteicams šķērsot tikai no labās malas.

5.10.

BRAUKŠANA VIENĀDAS NOZĪMES CEĻU KRUSTOJUMĀ

35. attēls. Braukšana vienādas nozīmes ceļu krustojumā

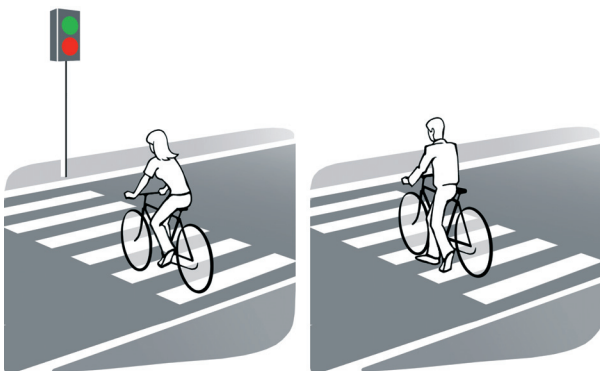
Vienādas nozīmes ceļu krustojumā jādod ceļš tā transportlīdzekļa vadītājam, kas tuvojas no labās puses (darbojas labās rokas likums).

Visos gadījumos, kad automašīna izgriežas, pagriežas vai tuvojas un velosipēda vadītājam ir priekšroka, riteņbraucējs drīkst turpināt braukt tikai tad, kad ir novērtējis attālumu līdz transporta līdzeklim, kas tuvojas, kā arī novērtējis tā braukšanas ātrumu un pārliecinājies par drošību! Vienmēr jāmēģina nodibināt acu kontaktu ar pārējiem satiksmes dalībniekiem! Taisnība nepasargā no slimnīcas!

Autovadītāj, atceries! Vienādas nozīmes ceļu krustojumā labās rokas likums darbojas neatkarīgi no transporta līdzekļa veida!

5.11.

GĀJĒJU PĀREJAS ŠĶĒRSOŠANA

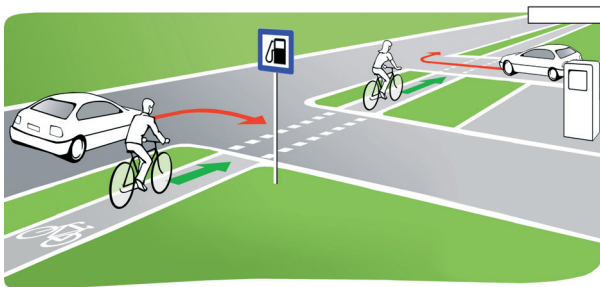

36. attēls. Gājēju pārejas šķērsošana

Regulējamās gājēju pārejas ar velosipēdu atļauts šķērsot braukšus, taču neapdraudot gājējus. Velosipēda vadītājam pirms gājēju pārejas šķērsošanas laicīgi jāsamazina braukšanas ātrums. Tas palīdzēs autovadītājiem, kuri vēlas krustojumā nogriezties, vieglāk pamanīt tuvojošos riteņbraucēju. Regulējamās gājēju pārejas luksofors var būt papildināts arī ar skaņas signālu un sekunžu skaitītāja displeju. Tas brīdina par luksofora signāla degšanas laiku.

Neregulējamās gājēju pārejas ar velosipēdu šķērsot braukšus nav aizliegts, tomēr drošāk tās šķērsot kā gājējam – nokāpjot no divriteņa un stumjot to, tādā veidā autovadītājs nepārprotami saprot Tavu nodomu, bet Tu vari labāk novērtēt šķērsošanas drošumu. Stumjot velosipēdu, Tu esi gājēja statusā un iegūsti priekšroku, šķērsojot gājēju pāreju.

Autovadītāj! Ir aizliegts automašīnu novietot tuvāk par 5 metriem no gājēju pārejas vai veloceļa. Tas samazina krustojuma pārredzamību gan gājējiem, gan riteņbraucējiem un traucē citu transporta līdzekļu vadītājus izdarīt pagriezienu krustojumā.

5.12.**BLAKUS TERITORIJAS**

37. attēls. Pārvietošanās degvielas uzpildes stacijas teritorijā un tās tuvumā

Degvielas uzpildes stacijas un stāvvietas teritorijā gājējiem un velosipēdu vadītājiem ir priekšroka, taču aizliegts nepamatoti traucēt citus transportlīdzekļus.

Iebrauktuve degvielas uzpildes stacijā tiek uzskatīta par iebrauktuvi blakus teritorijā vai pagalmā, un automašīnām, iebraucot vai izbraucot no tās, ir jādod ceļš citiem satiksmes dalībniekiem.

5.13.

VELOSIPĒDS UN SABIEDRISKAIS TRANSPORTS

Apdzīvotās vietās velosipēda vadītājam jādod ceļš trolejbusiem un autobusiem, kuri sāk braukt no pieturas, taču trolejbusu un autobusu vadītāji drīkst sākt braukt no pieturas tikai tad, kad ir pārliecinājušies, ka viņiem tiek dots ceļš.

Velosipēda vadītājam ir jāpalaiž gājēji, kuri dodas uz tramvaju, kas apstāties pieturā (ceļa vidū) tajā pašā braukšanas virzienā, vai nāk no tā. Riteņbraucējam, braucot pa ietvi, jāapzinās un jāņem vērā, ka, sabiedriskajam transportam tuvojoties pieturai, no pieturas var negaidīti parādīties pasažieri. Tā kā uz ietves priekšroka ir gājējiem, tad jāpalaiž tie gājēji, kuri dodas uz un no sabiedriskā transporta (autobusa, trolejbusa).

38. attēls. Velosipēdista rīcība sabiedriskā transporta pieturvietā

Ar velosipēdu nedrīkst braukt pa sabiedriskā transporta joslu, tādēļ jābrauc pēc iespējas tuvāk autotransporta joslas labajai malai.

Pirms apbraukt pieturvietā vai krustojumā stāvošu sabiedrisko vai citu transportu (īpaši tas attiecas uz garu transportu), padomā, vai spēsī pabeigt manevru, ja transports sāks kustību. Uzmanies, lai Tevi neiespiež starp gariem transporta līdzekļiem, sevišķi jāuzmanās, braucot gar kravas automašīnas sāniem – priekšpusē, jo smagās automašīnas vadītājam ir grūti ieraudzīt labajā pusē esošu riteņbraucēju.

Īpaši piesardzīgam jābūt krustojumā, kad garie transportlīdzekļi, veicot labo pagriezienu, mēdz riteņbraucējus *piespiest pie apmales*.

5.14.

VELOSIPĒDA PĀRVADĀŠANA SABIEDRISKAJĀ TRANSPORTĀ

Latvijas teritorijā velosipēda pārvadāšanas noteikumus sabiedriskajā transportā – vilcienā, autobusā, trolejbusā un tramvajā – nosaka pakalpojuma sniedzējs individuāli. Pasažieru vilciena vagoniem, kuri aprīkoti ar velosipēdu pārvadāšanai domātiem statīviem, pie iekāpšanas ir redzama velosipēda piktogramma. Velosipēda pārvadāšana pasažieru vilcienā ir par maksu.

Starp pilsētu autobusos pārvadāšanu nosaka katrs pakalpojuma sniedzējs, tādēļ vēlams iepriekš noskaidrot noteikumus velosipēda pārvadāšanai. Ja velosipēdu vest ir atļauts, biežāk minētais nosacījums ir – tam ir jābūt iesaiņotam kastē, velosipēda pārvadāšanai domātā somā vai ietītam audumā tā, lai nebojātu, nesmērētu citu pasažieru bagāžu.

Rīgas sabiedriskajā transportā – autobusā, tramvajā, trolejbusā – velosipēdu drīkst pārvadāt bez maksas, taču tas jādara tā, lai netiktu nosmērēti pasažieri un netiktu bojāts sabiedriskais transports. Pilsētas sabiedriskajā transportā velosipēdu pārvadāt ir ieteicams tikai tad, ja ar velosipēdu patiešām nav iespējams braukt.

6.

RĪCĪBA NEIKDIENIŠKĀS SITUĀCIJĀS

Nonākot sarežģītā un, iespējams, neizprotamā situācijā, pirmām kārtām padomājiet par savu drošību, tādēļ izvēlieties tādu braukšanas risinājumu, kas ir vismazāk bīstams! Drošība ir pirmajā vietā!

6.1.

VIENVIRZIENA IELA

Atsevišķos gadījumos vienvirziena ielā pretējā braukšanas virzienā zem zīmes

var atrasties papildu zīme *Izņemot velosipēdus*, kas atļauj kustību velosipēdiem vienvirziena ielā pretējā virzienā. Šādā gadījumā jābūt marķētam velosipēdu celiņam uz braucamās daļas vai līdzās tai.

39. attēls. Situācija, kurā vienvirziena ielā pretim automašīnu plūsmai atļauts braukt ar velosipēdu

6.2.

PĀRVIETOŠANĀS PA CEĻA NOMALI

40. attēls. Ar salauztu vai braukšanas kārtībā esošu velosipēdu, kas tiek stumts pie rokas, ārpus apdzīvotām vietām, kā arī apdzīvotās vietās jāpārvietojas pa ceļa nomali

Ārpus apdzīvotām vietām, kā arī apdzīvotās vietās velosipēdu vadītājiem jāpārvietojas pa brauktuves malu vai nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā.

6.3.

RITEŅBRAUCĒJA APDZĪŠANA

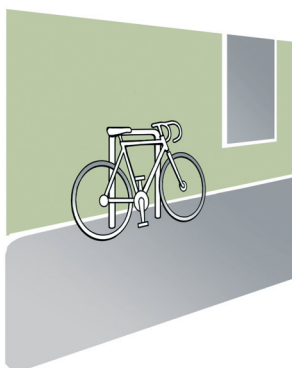
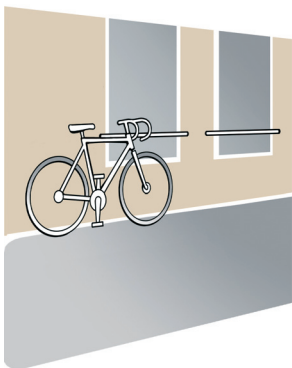
Lai gan ceļa zīmes aizliedz automašīnu apdzīšanu, velosipēdistus apdzīt drīkst, jo tie pārvietojas pietiekami lēni, lai automašīnas varētu paspēt veikt apdzīšanas manevru.

Automašīnas vadītāj! Šīs zīmes nenozīmē, ka drīkst veikt apdzīšanas manevru, nedomājot par riteņbraucēju un neievērojot apdzīšanas intervālu!

6.4.

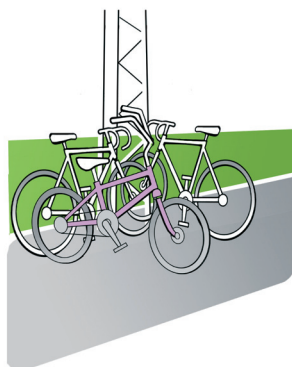
VELOSIPĒDA NOVIETOŠANA

Pēc braukšanas velosipēds jānovieto velosipēdu novietnē vai arī uz ietves tā, lai tas netraucētu gājējus.

41. attēls. Uz ietves pareizi novietoti velosipēdi, kas netraucē gājējus

Drošu velosipēda novietņu trūkuma dēļ riteņbraucēji velosipēdus mēdz pieslēgt pie ceļu infrastruktūras objektiem – ceļa zīmēm, margām, barjerām, stabiem, taču tā nav laba prakse.

42. attēls. Nepareizi novietoti velosipēdi

6.5.

TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

- Ceļu satiksmes dalībniekam jāpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības.
- Katra ceļu satiksmes dalībnieka pienākums ir darīt visu iespējamo, lai sniegtu pirmo palīdzību ceļu satiksmes negadījumā cietušajiem.
- Katram ceļu satiksmes dalībniekam ir tiesības uzskatīt, ka arī citas personas ceļu satiksmē izpildīs noteiktās prasības.
- Velosipēda vadītājam ir tiesības uzzināt viņa vadītā transportlīdzekļa apturēšanas iemeslu, kā arī tās amatpersonas vārdu, uzvārdu un amatu, kura to veica.
- Ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārikojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus.
- Aizliegts vadīt velosipēdu, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles! Aizliegts vadīt velosipēdu psihotropo un narkotisko vielu iespaidā!

7.

SKAIDROJUMI, CEĻA ZĪMES UN CEĻU APZĪMĒJUMI

7.1.

SKAIDROJUMI

Pārvietojoties ar velosipēdu dažādās Eiropas Savienības valstīs, ir svarīgi pārzināt terminoloģiju. Terminoloģija ir būtiska plānotājiem, projektētājiem, būvniekiem, satiksmes organizētājiem un riteņbraucējiem, taču terminu skaidrojumi dažādās valstīs mēdz būt atšķirīgi. Tādēļ katrā valstī svarīgākie ir Ceļu satiksmes noteikumi.

Velosatiksmē – viena vai vairāku velobraucēju pārvietošanās. Būtiska nozīme velosatiksmes organizēšanā ir drošas un ērtas velosatiksmes infrastruktūras pieejamībai. Velosatiksmē var būt organizēta – ierīkota speciāla velosatiksmes infrastruktūra – vai neorganizēta – bez ierīkotas speciālas velosatiksmes infrastruktūras.

Velosatiksmi pēc braukšanas mērķa var dalīt:

- lietišķajā velosatiksmē – pārvietošanās ar velosipēdu uz darbu vai mācībām, nodarbībām, kursiem un sporta nodarbībām, kā arī lai iepirktos;
- atpūtas velosatiksmē – pārvietošanās ar velosipēdu kā velotūristam, kā arī lai uzlabotu veselību, izkļaidētos, piedalītos amatieru sporta sacensībās.

Velomaršruts – maršruts, kas izvēlēts, izplānots braukšanai ar velosipēdu. Velomaršruts var būt pa dažādas nozīmes ielām, ietvēm, veloceļiem, parkiem, takām u. tml. Velomaršruts var būt speciāli marķēts vai brīvi izvēlēts.

Velosatiksmes tīkls – savstarpēji savienotu, drošu un tiešu velomaršrutu kopums, kas paredzēts kādai teritorijai vai pat pilsētai. Velosatiksmes tīkla būtiska sastāvdaļa ir velosatiksmes infrastruktūra, kas nepieciešama esošās velobraucēju plūsmas vai perspektīvās velobraucēju plūsmas organizēšanai.

Velosatiksmes infrastruktūra – visa veida satiksmes infrastruktūra un to apkalpojošās būves, kas ir speciāli radītas velobraucējiem. Tie var būt veloceļi, velojoslas, velotilti un pārvadi, velonovietnes u. tml. Par infrastruktūru var uzskatīt arī to, kas nav vai var nebūt īpaši radīts velobraucējiem, bet nodrošina drošu un ērtu velosatiksmi kopā ar citiem satiksmes dalībniekiem – vietējās ielas, dzīvojamās zonas, lēnas satiksmes zonas un teritorijas.

Velocelšs – ceļa daļa, kas paredzēta braukšanai tikai ar velosipēdu. Veloceļš atrodas ārpus brauktuves. Veloceļš piekļaujas brauktuvei vai ietvei (bet nav vienā līmenī ar brauktuvi vai ietvi) vai ir atdalīts no tās.

Gājēju un velosipēdu ceļš – ceļa daļa, kas paredzēta gājējiem un velobraucējiem. Gājēju un velobraucēju kustība ir vienā līmenī un mēdz būt sadalīta atsevišķās gājēju un riteņbraucēju plūsmās.

Velojosla – ceļa daļa, kas paredzēta braukšanai tikai ar velosipēdu. Velojosla atrodas uz brauktuves, un tās šķērsošana ar automašīnu ir atļauta tikai tajās vietās, kur to paredz ceļa apzīmējumi (krustojumos vai pirms tiem, iebrauktuvēs, blakus teritorijās u. tml.).

Sabiedriskā transporta josla un velojosla – ceļa daļa, kas paredzēta sabiedriskā transporta un velosipēdu satiksmei. Šādā joslā īpaši ir jāparedz velosipēdu josla vai daļa.

Rekomendējošā velojosla – ieteicamā ceļa daļa velobraucējiem, kas ierikota uz brauktuves ar pārtrauktu līniju un velosipēda zīmējumu, kas papildināts ar divām virzības bultām vienu virs otras. Rekomendējošās velojoslas mērķis ir atgādināt autobraucējiem par iespējamo velobraucēju klātbūtni.

Velostativs – konstrukcija, kas paredzēta, lai velosipēdu varētu stabili novietot stāvus vai uzkārtā veidā un pieslēgt vai saslēgt pie statīva ar slēdzeni.

Velonovietne – iekārtota vieta, laukums, teritorija ar vairākiem velostativiem velosipēdu novietošanai.

Velostativu parks – publiska velosipēdu novietne, kurā velobraucējam ir iespēja atstāt velosipēdu uz ilgāku laiku, pat vairākām dienām, lai pārsēstos citā transportā – sabiedriskajā transportā vai automašīnā. Paredzēts transporta līdzekļu kombinēšanai maršrutā.

Satiksmi nomierinošie pasākumi – tādas darbības, teritorijas un tehniskie risinājumi, kas uzlabo komfortu gājējiem un riteņbraucējiem, bet ierobežo autotransportam. Tie iekotas barjeras, sliekšņi, rotācijas apli, ceļa sašaurinājumi, ātruma ierobežojumi, dzīvojamās zonas un veikti citi pasākumi.

Sabiedriskā telpa – ielas, bulvāri, prominādes, laukumi, parki, skvēri, krastmalas, kvartālu telpa, pagalmi, kas bez ierobežojumiem pieejami sabiedrībai neatkarīgi no tā, kā īpašumā tie atrodas.

7.2

CEĻA ZĪMES, KURAS VISTIEŠĀK SKĀR RITENBRAUCĒJU SATIKSMI

130. Krustojums ar velosipēdu ceļu

305. Velosipēdiem braukt aizliegts

413. Velosipēdu ceļš

413.A Velosipēdu ceļa beigas

415. Gājēju un velosipēdu ceļš

415.A Gājēju un velosipēdu ceļa beigas

416. Gājēju un velosipēdu ceļš

417. Gājēju un velosipēdu ceļš

528. Dzīvojamā zona

819. Transportlīdzekļa veids

43. attēls. Ceļa zīmju veidi

130. zīme – *Krustojums ar velosipēdu ceļu*. Vieta, kur ceļu šķērso velosipēdu ceļš, velosipēdiem paredzēta josla vai vieta, kur uz ceļa bieži izbrauc velosipēdi. Apdzīvotās vietās šo ceļa zīmi uzstāda 50–60 metrus pirms krustojuma ar velosipēdu ceļu.

305. zīme – *Velosipēdiem braukt aizliegts*. Šīs zīmes darbība neattiecas uz to transportlīdzekļu īpašniekiem (turētājiem), kuri šajā zonā dzīvo vai strādā.

413. zīme – *Velosipēdu ceļš*. Atļauts braukt tikai ar velosipēdiem, kā arī, netraucējot velosipēdu braukšanu, pārvietoties gājējiem.

413.A zīme – *Velosipēdu ceļa beigas*.

415. zīme – *Gājēju un velosipēdu ceļš*. Atļauts braukt tikai ar velosipēdiem, kā arī pārvietoties gājējiem.

415.A zīme – *Gājēju un velosipēdu ceļa beigas*.

416. un 417. zīme – *Gājēju un velosipēdu ceļš*. Pa ceļa vienu pusi atļauts braukt tikai ar velosipēdiem, bet pa otru pusi – pārvietoties gājējiem (atbilstoši zīmē norādītajam).

528. zīme – *Dzīvojamā zona*. Zīme norāda, ka, sākot no šīs vietas, spēkā ir ceļu satiksmes noteikumu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes kārtību dzīvojamā zonā. Dzīvojamā zonā drīkst pārvietoties ar velosipēdu visā brauktuves platumā.

819. papildzīme – *Transportlīdzekļa veids*. Zīme attiecas uz velosipēdiem un mopēdiem.